

Ellen Fjestad

Sammen skal vi holde himmelen

Luka-trilogien
Bok 1

SCHIBSTED FORLAG

De får balansert madrassen mellom seg, hele veien fra fabrikkene, gjennom de tre låste dørene på studenthjemmet, og inn på cella til Luka. Han er den første som er der. Utenom henne.

– Herregud, bor du her? Gard kikker ut av vinduet. Ser rett i en vegg.

– Det er ikke så ille. Slipper å få så mye sol.

Gard lager en grimase.

– Hadde jeg bodd her, hadde jeg fått klaus og hoppa rett ut av vinduet. Helt sikkert.

– Det er nettopp det jeg gjør.

Gard ler. Luka smiler.

– Skal vi få ut madrassen, eller?

Gard drar opp en lommekniv, spretter opp tauet som holder den sammenrullet. Madrassen sprenger seg ut, tar med seg Gard i spennet og header mot stereoanlegget. Luka kaster seg fram for å redde

det, men faller oppå madrassen, over Gard i stedet.

– Pass deg for kniven!

Gard kaster den fra seg, under senga, de ser på hverandre, det blir helt stille, de ligger tett inntil hverandre.

Puster. Inn og ut. Inn og ut.

Gard drar armene sakte til seg, legger seg på sida med ansiktet mot Luka. Ser inn i de store, mørke øynene. Hun lukter bringebærdrops.

– Luka.

Hun liker at han bruker navnet hennes.

– Takk for at du gikk i veien for meg, sier han til slutt.

Øynene hans er metallisk blå, som lakken på amerikanske biler fra 60-tallet. Luka kan ikke tro det. At det går an å ha så blå øyne. Hun kjenner det langt, langt nede i magen. Hvordan de holder henne fast. Hun tenker på blå laguner på bilder fra Hawaii.

Telefonen ringer i lomma til Gard. Han skvetter bakover, legger seg på ryggen, ser opp i taket. Han tar den ikke. Lar den ringe. Ringe. Ringe. Etter hvert ring; en pause. Ett innpust, et håp. Et håp om at den skal gi seg. Et håp om at Gard ikke skal ta den. Luka ligger helt stille. Holder pusten. Den fortsetter å ringe. Han reiser seg irritert, går ut på gangen. Stillheten bak han slår mot henne.

Luka ser på døra som lukket seg bak Gard. Hun kjenner hjertet dunke i brystet. Det får ikke plass til å slå skikkelig. Som om det er pakket stramt inn i plastfolie og puttet lengst ned i fryseren.

Etter en lang stund kommer han inn igjen.

– Nå blir hun fornøyd, tror du ikke?

Gard trækker prøvende på madrassen. Som om ingenting har hendt.

– Hvem?

– Mora di, vel. Er det lenge siden du har sett henne?

Luka blir dratt tilbake.

– Da jeg flytta. Fem måneder sia nå. Men jeg hadde tenkt å gi henne sovesofaen, da. Jeg tar madrassen. Hun er faktisk 42 år. Ganske gammalt.

Gard nikker.

– Ja, ganske gammelt.

– Jeg kommer aldri til å bli så gammal.

Gard ser overrasket på henne. Hun fortsetter:

– Hva i all verden skal man gjøre når man er to og førti? Kan aldri tenke meg jeg overlever tjueåra.

Hjertet til Gard hopper over et slag. Han setter seg ned på sofaen. Albuene på knærne. Ser på henne. På den intense måten igjen. Hun blir usikker.

– Syns du jeg er sprø? Hun holder pusten. Er redd. Redd for at hun har sagt for mye. Redd for å skremme han vekk.

Han rister på hodet.

– Nei. Det er akkurat slik jeg tenker også.

– Hva mener du?

– Jeg visste ikke at noen andre tenkte slik. Jeg sa det til Potta en gang. Han sa jeg var helt idiot og måtte slutte å snakke sånn. Så jeg slutta. Men det er det jeg tenker. Det er det jeg tenker hele tida. Alle tror jeg er så glad. Det er så jævla slitsomt.

Det blir stille en stund. Luka snur seg mot Gard.

– Hvor gammel er du? spør hun.

– Nitten. Du?

– Søtten.

– Da har vi cirka ti år igjen, da? Gard ser på henne med et trist smil.

Luka nikker.

– Det er jo en evighet. Hva skal vi gjøre i ti år til? Han ser ned i gulvet. Hvisker. – Jeg er helt utslitt allerede.

– Sett deg opp, så jeg får se deg.

Gard halvsover i andre enden av sofaen. Sofaen er mjuk, de har sunket ned i den og ikke vært oppe på flere timer.

Gard titter ut gjennom den rufsete luggen, ser at hun sitter med skisseblokken i fanget, pleddet rundt skuldrene.

– Portrett, sier hun.

Luka lener seg litt tilbake. Myser, veiver hånda et par runder i lufta foran arket, før blyanten plutselig tar tak, krafser mot det grove underlaget. Kveldssola sniker seg mjukt gjennom de skitne vinduene, den venstre sida av ansiktet til Gard blir liggende i mørket. Han vrir seg. Det er merkelig å bli sett på på denne måten. Av jenta med de store, svarte øynene som ser rett gjennom han. Hva er det med de øynene? Hvor mye kan de egentlig se? Noen ganger tenker

Gard at det er øynene til noen som er mye eldre enn han. Ikke en søttenåring som nettopp har flyttet hjemmefra. Han får det ikke til å stemme.

Luka tar en pause. Kjenner hvor godt blyanten ligger i hånda. Hun tenker på tegnelæreren. «Du må vite hva du ser før du kan tegne det,» sier hun alltid. Vet hun det? Vet hun hva hun ser når hun ser Gard? Halve ansiktet skjult i mørket. Ansiktet pleier å være åpent, øynene gnistrende blå. Nå prøver han å skjule øynene sine bak panneluggen. Han vrir seg igjen.

– Du må sitte stille.

Støvet i lufta danser i sola. Hun er fullstendig oppslukt. Kaster kjappe blikk opp på han, så ned på blokken igjen. Fører blyanten bestemt over papiret. Hit og dit, raske bevegelser.

Gard kjenner Lukas blikk i panna. Langs kinnet. Nedover halsen. Han *kjenner* plutselig hele ansiktet sitt. Han har aldri opplevd det på denne måten før. Han må bare sitte der. Ingen smil å gjemme seg bak. Ingen morsom replikk som dekker til sannheten. Ingen rolle å spille.

Blikket hennes gransker ansiktet hans, det er som om fingrene hennes stryker over konturene av kinnet hans. Som om det ikke var noen ting der før nå. Blyanten er en kniv som skjærer ansiktet hans ut fra lufta. En pappdukke som får sitt eget liv.

Han ser fingrene hennes rundt blyanten. At så små fingre kan ha slik styrke.

Luka tegner og tegner. Gard sitter. Prøver å ikke bevege seg. Han ser baksida av tegneblokken. Luka holder den opp. Ser grundig på den. Hvordan ser han ut i Lukas øyne? Han har aldri blitt tegnet før. Eller malt. Aldri blitt tatt ordentlig bilde av. Sånn proft, av en fotograf. Bare fyllbilder som vennene har lagt ut på nettet. Lydene av blyanten krafser mot trommehinnene hans. Han vet at det er lyden av sitt eget ansikt som trår fram fra en hvit bakgrunn. Trår fram slik som hun ser han.

– Fortell om faren din. Blyanten danser over papiret.

– Faren min? Hvorfor det? Han stivner.

– Ja. Hva gjør han?

– Næh ... Han gjør vel ikke akkurat så mye.

– Er han arbeidsledig?

– Han er død.

Blyanten stopper et sekund. Så begynner den igjen.

– Når døde han?

– Da jeg var elleve.

Ei flue surrer i vinduskarmen.

– Husker du han godt?

Gard svarer ikke.

– Vil du ikke snakke om det?

Flua er helt stille borte ved vinduet. Som om den

skjønner at den må gi plass til Gard. Gard kikker ned på hendene sine.

– Er bare ikke så vant til det. Han drar på det. – Det er aldri noen som spør. Selv om alle vet det.

Gard ser opp i taket. Kjenner brevet brenne i brystlomma.

– Husker du han godt?

Luka prøver å fange blikket hans. Gard ser ned.

– Vet ikke, jeg. Litt, kanskje.

– Hva døde han av da?

Gard kikker opp i taket.

– Av et tau. Og ei løkke.

Luka tegner i stillhet. Så fortsetter hun.

– Er du sint på han?

– Sint?

– Ja. At han valgte det sjøl? Luka bøyer seg fram og finner fram en blyantspisser. Kvesser tuppen, begynner å tegne igjen.

– Det har jeg aldri tenkt over.

– Jeg hadde vært rasende.

Det blir stille en lang stund. Blyanten til Luka skra-per på papiret. Skraper mot noe inne i Gard som har ligget der så lenge uten å ha blitt snakket om.

– Hva skjedde?

– Hva mener du?

– Vet du hvorfor han ikke ville leve lenger?

– Nei. Han snakka ofte om lillebroren sin. Han døde

i en klatreulykke da han var femten. Det var pappa som hadde tatt han med. Jeg vet ikke om det hadde noe med det å gjøre. Det er det eneste jeg kan komme på. Men han hadde nok noen sider som han ikke viste så mye. Mamma sier det noen ganger. At hun ikke kjente han godt nok.

Luka tegner en stund.

– Hvordan er hun, da?

– Mamma?

– Ja.

Gard tenker seg om.

– Hun er fin, hun. Jeg tror hun er litt ensom, men ... Fant seg aldri noen type etter pappa. Vi reiste en del rundt i Europa i sommerferiene da jeg var liten. Hadde en hjemmemekka skranglebil. Jeg ble visst lagd på ei strand i Kroatia. Jeg og mutter'n fortsatte å reise litt etter at pappa døde.

– Har du bilder av han?

– Fælt så interessert du var, da.

– Selvfølgelig. Er det greit?

Gard blir stille lenge.

– Ja. Det er greit.

– Sånn.

Luka legger fra seg skisseblokken. Går bort til kjøkkenet.

– Hvor har det blitt av kaffefiltrene? Hun står med hodet inne i skapet. Gard lener seg framover, kikker

på tegninga. Den ligger halvt skjult bak omslagsarket på tegneblokken. Han ser luggen sin, øynene som kikker ut mellom hårtufsene. De er knallblå. Resten av tegninga er i svart-hvitt. Han har sett det ansiktet før et sted. Et sted for mange år siden. Var de virkelig så like? Luka kunne umulig ha sett noe bilde av faren. Hun hadde tegnet han slik hun så han.